

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2019/632,**17. aprill 2019,****millega muudetakse määrust (EL) nr 952/2013, et pikendada muude meetmete kui liidu tolliseadustikuga ette nähtud elektrooniliste andmetöötlusvahendite kasutamist üleminekuperioodil**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 33 ja artiklit 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) ⁽²⁾ (edaspidi „seadustik“) kohaselt peab kogu teabevahetus ettevõtjate ja tolliasutuste vahel ning eri tolliasutuste vahel, samuti sellise teabe säilitamine toimuma elektrooniliste andmetöötlusvahendite abil.
- (2) Seadustikuga on aga lubatud kasutada üleminekuperioodil teabevahetuseks ja teabe säilitamiseks vahendeid, mis ei ole seadustiku artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetöötlusvahendid, kui seadustiku sätete kohaldamiseks vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi. Üleminekuperiood peab lõppema hiljemalt 31. detsembril 2020.
- (3) Vastavalt seadustikule teevad liikmesriigid komisjoniga koostööd, et töötada tolliteabe vahetamiseks ja säilitamiseks mõeldud elektroonilised süsteemid välja ning neid hooldada ja rakendada, ning komisjon koostab elektrooniliste süsteemide väljaarendamist ja kasutuselevõtmist käsitleva tööprogrammi.
- (4) Tööprogramm kehtestati komisjoni rakendusotsusega (EL) 2016/578 ⁽³⁾. See sisaldab loetelu 17 elektroonilisest süsteemist, mille liikmesriigid peavad seadustiku kohaldamiseks välja arendama kas ise (riigi tasandil hallatavate ehk riiklike süsteemide puhul) või tihedas koostöös komisjoniga (kogu liitu hõlmavate süsteemide puhul, millest mõned koosnevad nii liiduülestest kui ka riiklikest osadest ning mida nimetatakse üleeuroopalisteks süsteemideks).
- (5) Tööprogrammis kehtestatakse nende riiklike ja üleeuroopaliste süsteemide rakendamise ajakava.
- (6) Kui ettevõtjate ja tolliasutuste vahelises ning tolliasutuste omavahelises teabevahetuses hakatakse kasutama üksnes elektroonilisi süsteeme, saab seadustikus ette nähtud lihtsustusvõimalusi täielikult ära kasutada, mille tulemusel paraneb osalejate teabevahetus, kaupade saabumise, transiidi ja väljaviimise registreerimine muutub tõhusamaks ning kogu liidu tolliterritooriumil hakkab kehtima keskne tollivormistus ja ühtlustatud tollikontroll, mille tulemusel omakorda vähenevad halduskulud, bürokraatia, vead ja pettused tollideklaratsioonides ning soodsama impordikoha otsimine.
- (7) Elektrooniliste süsteemide loomiseks peavad komisjon ja liikmesriigid andmeelemendid ühtlustama rahvusvaheliselt aktsepteeritud andmemudelite alusel, nagu seadustikus ette nähtud, tegema investeeringuid ja pühendama

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 9. aprilli 2019. aasta otsus.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 11. aprilli 2016. aasta rakendusotsus (EL) 2016/578, millega kehtestatakse liidu tolliseadustikus sätestatud elektrooniliste süsteemide väljaarendamise ja kasutuselevõtmise tööprogramm (ELT L 99, 15.4.2016, lk 6).

sellele aega, ning teatavatel juhtudel tuleb olemasolevad elektroonilised süsteemid ümberprogrammeerida. Liikmesriigid on elektrooniliste süsteemide arendamiseks kehtestanud erineva ajakava ja selle tagajärjel on neid süsteeme hakatud liidus rakendama erineval ajal. Kuna elektroonilised süsteemid on omavahel tihedalt seotud, tuleb need kasutusele võtta õiges järjekorras. Kui ühe süsteemi arendamine viibib, tekib viivitus paratamatult ka teiste süsteemide arendamisel. Seadustik (sealhulgas üleminekumeetmete lõpptähtaeg 31. detsember 2020) võeti vastu 2013. aastal, kuid seadustikku täiendavad ja rakendavad eeskirjad, nimelt komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, ⁽⁴⁾ komisjoni rakendusmäärus (EL) 2015/2447 ⁽⁵⁾ ja komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2016/341 ⁽⁶⁾ avaldati alles 2015. ja 2016. aastal. Seetõttu on elektrooniliste süsteemide arendamiseks vajalike funktsionaalsete ja tehniliste kirjelduste sätestamine viibinud.

- (8) Kuigi seadustiku artiklis 278 on kõigi selles artiklis osutatud süsteemide kasutuselevõtmiseks sätestatud üksainus tähtaeg, s.o 31. detsember 2020, ning hoolimata sellest, et liit ja mõned liikmesriigid on teinud rahalisi ja tehnilisi pingutusi, et saada töö nimetatud tähtajaks valmis, on selgunud, et teatavad süsteemid saab selleks kuupäevaks kasutusele võtta vaid osaliselt. See tähendab, et mõned senised süsteemid peavad jääma pärast seda tähtaega kasutusse. Kui selle tähtaja pikendamiseks seadusandlike muudatusi vastu ei võeta, ei saa ettevõtjad ja tolliasutused tollitoimingutega seotud ülesandeid ja juriidilisi kohustusi täita.
- (9) Pärast 31. detsembrit 2020 tuleks tööd jätkata kolme süsteemirühmaga. Esimesse rühma kuuluvad riiklikud elektroonilised süsteemid, mis on seotud saabumisest teatamise, tollile esitamise, ajutise ladustamise deklaratsioonide ja liidu tolliterritooriumile toodud kauba tollideklaratsiooniga (sh eriprotseduurid koos välistöötlemisele tehtava erandiga) ning mida tuleb ajakohastada või mis tuleb välja arendada, et võtta arvesse seadustiku teatavaid nõudeid, nt kõnealustesse süsteemidesse sisestatavaid andmeid käsitlevate nõuete ühtlustamine. Teise rühma kuuluvad olemasolevad elektroonilised süsteemid, mida tuleb seadustiku teatavatest nõuetest tulenevalt täiustada, näiteks ühtlustada süsteemidesse sisestatavaid andmeid käsitlevaid nõudeid. Sellesse rühma kuulub kolm üleeuroopalist süsteemi (sisenemise ülddeklaratsiooniga seotud süsteem, välis- ja sisetransiidiga seotud süsteem ning liidu tolliterritooriumilt väljaviidava kaubaga seotud süsteem) ja riiklik ekspordisüsteem (sealhulgas riigipõhise eriprotseduuride süsteemi ekspordiosa). Kolmandasse rühma kuulub kolm uut üleeuroopalist elektroonilist süsteemi (võimaliku või olemasoleva tollivõla tagatisega seotud süsteem, kauba tollistaatusega seotud süsteem ja keskse tollivormistuse süsteem). Komisjon on koostöös liikmesriikidega koostanud üksikasjaliku ajakava, mille kohaselt need süsteemid võetakse kasutusele hiljemalt 2025. aasta lõpuks.
- (10) Kooskõlas elektrooniliste süsteemide väljaarendamise uue kavaga tuleks pikendada seadustikus kehtestatud ajavahemikku, mille jooksul võib üleminekukorras kasutada teabe vahetamise ja säilitamise vahendeid, mis ei ole seadustiku artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetötlusvahendid; esimese elektrooniliste süsteemide rühma jaoks tuleks ajavahemikku pikendada 2022. aastani ning teise ja kolmanda rühma jaoks 2025. aastani.
- (11) Muude seadustiku rakendamiseks loodavate süsteemide puhul tuleks endiselt kohaldada üldist lõppkuupäeva, s.o 31. detsembrit 2020, milleni võib kasutada teabe vahetamise ja säilitamise vahendeid, mis ei ole seadustiku artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetötlusvahendid.
- (12) Et Euroopa Parlament ja nõukogul saaksid jälgida, kuidas kõik seadustiku artiklis 278 osutatud ja seadustiku sätete kohaldamiseks vajalikud elektroonilised süsteemid kasutusele võetakse, peaks komisjon edusammudest ja ajakavakohaste vahe-eesmärkide saavutamisest korrapäraselt aru andma. Liikmesriigid peaksid selleks kaks korda aastas komisjonile vajaliku teabe esitama. Kui kõik elektroonilised süsteemid on toimima hakanud, peaks komisjon hindama, kas need süsteemid on otstarbekohased, algatades selleks süsteemide toimimise kontrolli ühe aasta jooksul alates päevast, mil kõik süsteemid toimima hakkavad.
- (13) Seetõttu tuleks seadustikku vastavalt muuta,

⁽⁴⁾ Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid käsitlevate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).

⁽⁵⁾ Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558).

⁽⁶⁾ Komisjoni 17. detsembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/341, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavate sätete üleminekueeskirjadega, kui vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi, ja muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 (ELT L 69, 15.3.2016, lk 1).

ON VASTU VÖTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 952/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 952/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 278 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 278

Üleminekumeetmed

1. Teabe vahetamise ja säilitamise vahendeid, mis ei ole artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetöötlusvahendid, võib kasutada üleminekukorras hiljemalt kuni 31. detsembrini 2020, kui tolliseadustiku sätete kohaldamiseks vajalikud elektroonilised süsteemid, välja arvatud käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud süsteemid, veel ei toimi.

2. Vahendeid, mis ei ole artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetöötlusvahendid, võib kasutada üleminekukorras hiljemalt 31. detsembrini 2022, kui järgmiste tolliseadustiku sätete kohaldamiseks vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi:

a) artiklite 133, 139, 145 ja 146 sätted saabumisest teatamise, tollile esitamise ja ajutise ladustamise deklaratsioonide kohta ning

b) artiklite 158, 162, 163, 166, 167, 170–174, 201, 240, 250, 254 ja 256 sätted liidu tolliterritooriumile toodud kauba tollideklaratsiooni kohta.

3. Vahendeid, mis ei ole artikli 6 lõikes 1 osutatud elektroonilised andmetöötlusvahendid, võib kasutada üleminekukorras hiljemalt kuni 31. detsembrini 2025, kui järgmiste tolliseadustiku sätete kohaldamiseks vajalikud elektroonilised süsteemid veel ei toimi:

a) võimaliku või olemasoleva tollivõla tagatist käsitlevad sätted, mis on sätestatud artikli 89 lõike 2 punktis b ja artikli 89 lõikes 6;

b) sisenemise ülddeklaratsiooni ja riskianalüüsi käsitlevad sätted, mis on sätestatud artiklites 46, 47, 127, 128 ja 129;

c) kauba tollistaatust käsitlevad sätted, mis on sätestatud artikli 153 lõikes 2;

d) keskset tollivormistust käsitlevad sätted, mis on sätestatud artiklis 179;

e) transiiti käsitlevad sätted, mis on sätestatud artikli 210 punktis a, artikli 215 lõikes 2 ning artiklites 226, 227, 233 ja 234, ning

f) välistöötlemist, väljaveoelset deklaratsiooni, kauba väljaveoga seotud formaalsusi, liidu kauba ekspordi, liiduvälise kauba reeksporti ja liidu tolliterritooriumilt väljaviidava kauba kohta esitatavat väljumise ülddeklaratsiooni käsitlevad sätted, mis on sätestatud artiklites 258, 259, 263, 267, 269, 270, 271, 272, 274 ja 275.“

2) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 278a

Aruandekohustused

1. Hiljemalt 31. detsembrini 2019 ja seejärel igal aastal kuni kuupäevani, mil artiklis 278 osutatud elektroonilised süsteemid on täielikult toimima hakanud, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõnealuste elektrooniliste süsteemide väljaarendamisel tehtud edusammude kohta aastaaruande.

2. Aastaaruandes hinnatakse, kuidas on komisjonil ja liikmesriikidel iga elektroonilise süsteemi arendamine edenenu, võttes eelkõige arvesse järgmisi vahe-eesmärke:

a) elektroonilises süsteemis toimuvat välissuhtluse tehniliste kirjelduste avaldamise kuupäev,

b) koos ettevõtjatega tehtavate vastavuskatsete aeg ning

c) elektrooniliste süsteemide kasutuselevõtu eeldatud ja tegelik kuupäev.

3. Kui hinnangust selgub, et edusammud ei ole olnud rahuldavad, kirjeldatakse aruandes ka parandusmeetmeid, mille võtmisega tuleb tagada, et elektroonilised süsteemid võetakse kasutusele enne kohaldatava üleminekuperioodi lõppu.

4. Liikmesriigid esitavad komisjonile kaks korda aastas ajakohastatud tabeli selle kohta, kuidas neil elektrooniliste süsteemide arendamine ja kasutuselevõtt on edenenud. Komisjon avaldab ajakohastatud teabe oma veebisaidil.“

3) Artikkel 279 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 279

Volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 284 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada eeskiri andmete vahetamiseks ja säilitamiseks artiklis 278 osutatud olukordades.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 17. aprill 2019

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
G. CIAMBA

Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühisavaldus

Euroopa Parlament ja nõukogu peavad kiiduväärseks Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 26/2018 „Mitmed viivitused tolli IT-süsteemide rakendamisel: mis läks valesti?“ ja teisi hiljutisi tolliteemalisi aruandeid, mille abil on kaasseadusandjad saanud parema ülevaate, miks on ELi tollitoimingute parandamiseks vajalike IT-süsteemide töölerakendamine viibinud.

Euroopa Parlament ja nõukogu on seisukohal, et auditid, mille Euroopa Kontrollikoda võiks tulevikus koostada aruannete kohta, mille komisjon peab esitama liidu tolliseadustiku artikli 278a alusel, aitaksid uusi viivitusi ära hoida.

Euroopa Parlament ja nõukogu paluvad komisjonil ja liikmesriikidel neid auditeid igati arvesse võtta.
